

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบการอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดสมุทรสาคร” เป็นการศึกษาถึงกลยุทธ์การจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่ประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจากการทำงานในเขตจังหวัดสมุทรสาครจำนวน 4 แห่ง ได้แก่

- (1) บริษัท โปรดิกส์ ดีเวลลอปเม้นท์ แมนูแฟกเจอร์ริง จำกัด
- (2) บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)
- (3) บริษัท ยูเนี่ยนโพรเซ่นโปรดักส์ จำกัด
- (4) บริษัท คิงฟิชเชอร์ โฮลดิ้งส์ จำกัด

และเพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการจัดการด้านความปลอดภัยที่แต่ละสถานประกอบการประสบด้วย โดยผลการศึกษาได้แสดงไว้ในบทที่ 4 และจากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผล

จากผลการศึกษาที่ได้ในบทที่ 4 สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการความปลอดภัยของแต่ละบริษัท

จากข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการความปลอดภัยของทั้ง 4 โรงงาน พบว่า ทุกโรงงานมีการจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด โดยแต่ละโรงงานจะมีจำนวนคณะกรรมการความปลอดภัยในที่ทำงานมากน้อยต่างกัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบจำนวนของคณะกรรมการความปลอดภัยและฐานจำนวนคนงานทั้งหมดที่อยู่ในบริษัทแล้ว ถือได้ว่าแต่ละบริษัทมีการจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยได้เหมาะสม จากข้อมูลทั่วไปของแต่ละบริษัทพบว่าทุกบริษัท มีการแต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย มากกว่าที่กฎหมายกำหนด และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยในระดับหัวหน้างานเพิ่มเข้ามา ซึ่งนอกจากการกระทำในลักษณะนี้จะช่วยให้บริษัทได้รับรู้ถึงความคิดเห็นของคนงานในบริษัทอย่างทั่วถึงมากขึ้นแล้ว ยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับคนงานของบริษัทอีกด้วย เพราะเป็นการแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่คนงานในระดับต่างด้วย

ทุกบริษัทจะมีการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการทำงานในตำแหน่งนั้นๆ ของคนงานก่อนรับเข้าทำงาน และจะมีการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ด้านความปลอดภัยร่วมด้วย เพื่อทดสอบพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานที่ปลอดภัยของคนงานใหม่ และเมื่อรับเข้าทำงานแล้วก่อนเริ่มงานจะจัดให้มีการปฐมนิเทศคนงานใหม่ โดยจะเป็นการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานอย่างปลอดภัย มีการจัดทำคู่มือการทำงานอย่างปลอดภัยแจกให้กับคนงานได้เก็บไว้ใช้และศึกษาด้วย แต่ละบริษัทยังจะจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานปลอดภัยให้แก่คนงานทุกคนในบริษัทอยู่เสมอ

ส่วนความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์เครื่องจักรต่างๆ นั้น แต่ละบริษัทจะมอบหมายหน้าที่ดังกล่าวไว้ให้กับหัวหน้าคนงานเป็นผู้ฝึกอบรม ฝึกสอน และคอยให้คำแนะนำในการปฏิบัติจริงแก่คนงาน ซึ่งการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์เครื่องจักรต่างๆ นั้น จะทำทั้งในกรณีที่มีการรับคนงานใหม่เข้ามาทำงาน กรณีที่มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งงาน และในกรณีที่มีการสั่งซื้ออุปกรณ์เครื่องจักรเข้ามาใหม่

คนงานของทุกบริษัทจะมีเวลาทำงานวันละ 8 ชั่วโมง มีวันหยุดสัปดาห์ละ 1 วัน ซึ่งส่วนใหญ่จะให้หยุดวันอาทิตย์ การทำงานล่วงเวลานั้นจะขึ้นอยู่กับกฎกติกาของแต่ละบริษัท หากคนงานต้องการที่จะลาหยุดก็สามารถที่จะทำได้ตามที่กฎหมายแรงงานกำหนด อย่างไรก็ตามการอนุญาตให้ลาหยุดของคนงานจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงร่วมกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง และขึ้นอยู่กับอายุการทำงานด้วยเช่นเดียวกัน

แต่ละโรงงานจะมีการจัดทำประกันสังคมให้แก่คนงานทุกคนของบริษัท ยกเว้นแรงงานต่างด้าว ซึ่งบริษัทจะไม่มีการทำประกันสังคมให้ ส่วนการทำประกันอุบัติเหตุ นั้น แต่ละบริษัทจะพิจารณาจัดทำให้เฉพาะคนงานที่มีตำแหน่งที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุเท่านั้น สำหรับการจ่ายเงินค่าทดแทนและค่าชดเชยในกรณีที่คนงานประสบอุบัติเหตุ ทุพพลภาพ ตาย หรือลาออก ทั้ง 4 โรงงานจะจ่ายให้แก่คนงานตามที่กฎหมายกำหนด

นอกจากนี้คนงานทุกคนจะได้รับบริการตรวจสุขภาพประจำปีๆ ละ 1 ครั้ง เหมือนกันหมดทุกคน และบางโรงงานยังให้ความสำคัญกับการจัดการด้านสุขภาพและความปลอดภัยของคนงานด้วยการจัดให้มีห้องพยาบาลไว้ในโรงงาน และจ้างพยาบาลไว้ประจำเพื่อให้คำแนะนำและปรึกษาด้านสุขภาพแก่คนงานอีกด้วย เช่น บริษัท กิงพีชเซอร์ โสลดิงส์ จำกัด

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมในการทำงานของแต่ละบริษัท
และส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการด้านความปลอดภัยของแต่ละบริษัท

การจัดการความปลอดภัยภายในโรงงาน

การจัดการความปลอดภัยภายในโรงงานนั้น เริ่มตั้งแต่การจัดการสภาพแวดล้อมภายในโรงงาน ซึ่งแต่ละโรงงานจะมีการตรวจวัดสภาพความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ ทั้งในด้านระดับความร้อน แสง เสียง และสภาพแวดล้อมอื่นๆ เช่น ฝุ่น คิวบิก เมตร สารเคมี เป็นต้น ซึ่งแต่ละบริษัทก็จะมีการนำมามาตรฐานและกลวิธีต่างๆ มาใช้ที่แตกต่างกันไป โดยการตรวจสอบนั้นจะใช้ทั้งทีมบุคลากรภายในบริษัทเองและทีมผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานอื่นตามความเหมาะสมของแต่ละบริษัท และบางบริษัทยังมีการตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายนอกโรงงานด้วย เช่น บริษัท ยูเนี่ยน โฟรเซน โปรดักส์ จำกัด ซึ่งบริษัทจะจัดให้มีการออกตรวจชุมชนที่อยู่รอบๆ โรงงาน โดยจัดเป็นโครงการ “เพื่อนบ้านสัมพันธ์” ปีละ 1 ครั้ง

นอกจากนี้ทุกบริษัทยังมีการซ้อมแผนฉุกเฉินให้กับพนักงานทุกคนเพื่อว่าหากเกิดกรณีฉุกเฉินใดๆ ขึ้น จะได้เกิดความสูญเสียและเสียหายน้อยที่สุด ทั้งต่อชีวิตคนงานและทรัพย์สินของบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนฉุกเฉินอัคคีภัย ซึ่งทุกบริษัทต่างก็มีการซักซ้อมเตรียมการป้องกันให้กับพนักงานทุกคนเป็นอย่างดี

กลยุทธ์ในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากปัจจัยต่างๆ

กลยุทธ์ในการป้องกันอุบัติเหตุของแต่ละบริษัทก็จะมีทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันบ้าง ทั้งนี้พอจะวิเคราะห์หลักกลยุทธ์ในภาพรวมของทุกบริษัทได้ดังนี้

ก. คน ทุกบริษัทจะมีการแจ้งให้ทราบถึงอันตรายที่เกิดจากความไม่ปลอดภัยในที่ทำงาน จัดฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำงานอย่างปลอดภัยให้แก่คนงานทุกคนของบริษัท มุ่งเน้นให้คนงานของบริษัทมีความเข้าใจถึงสาเหตุและความจำเป็นที่จะต้องมีความปลอดภัยในโรงงาน และมุ่งเน้นให้คนงานทุกคนได้มีส่วนร่วมในการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาที่ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัย นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้คนงานได้มีส่วนร่วมโดยการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการความปลอดภัยต่างๆ ของบริษัท เช่น คณะกรรมการ 5 ศ. และ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข. เครื่องจักร ทุกบริษัทจะให้ความสำคัญตั้งแต่ขั้นตอนการซื้อเครื่องจักร โดยจะพิจารณาเครื่องจักรที่มีการใช้งานที่ปลอดภัยมากที่สุด จะมีบำรุงรักษาและตรวจเช็คสภาพความพร้อมในการใช้งานของอุปกรณ์เครื่องจักรอย่างสม่ำเสมอ ทั้งก่อนใช้งานและหลังใช้งาน จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยควบคุมดูแลประจำอยู่ตามเครื่องจักรต่าง ๆ ด้วย

ค. สภาพแวดล้อม แต่ละบริษัทจะมีการตรวจวัดความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมทั้งสภาพแวดล้อมภายในโรงงานและสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบโรงงานอย่างสม่ำเสมอ เช่น การทิ้งน้ำเสียจากโรงงานจะต้องมีการทำการบำบัดก่อนปล่อยออกไป การตรวจวัดความเหมาะสมนี้จะมีทั้งที่สร้างขึ้น โดยทีมบุคลากรภายในของบริษัทเองและทีมผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก ซึ่งเมื่อทำการตรวจวัดแล้วหากพบว่ามีความเสี่ยง แต่ละบริษัทจะเร่งทำการแก้ไขทันทีเพื่อป้องกันไม่ให้มีปัญหาก่อเกิดขึ้น

กลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดจากปัจจัยต่างๆ

ก. คน เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นจะมีการสอบสวนถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ เมื่อทราบถึงสาเหตุแล้วก็จะทำการแก้ไขและป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์เดิมซ้ำขึ้นมาอีก หากความผิดพลาดนั้นเกิดจากการทำผิดกฎของบริษัท เกิดจากความประมาทเลินเล่อ บริษัทก็จะมีการลงโทษ โดยจะเน้นเรื่องข้อบังคับการทำงานของบริษัทเป็นหลัก และจะเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่คนงานอื่นๆ ด้วย

ข. เครื่องจักร มีการซ่อมแซมปรับปรุงเครื่องจักรให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้เป็นปกติ และทำการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักรอย่างสม่ำเสมอ ตรวจเช็คสภาพและชิ้นส่วนประกอบต่างๆ ของเครื่องจักรให้ครบถ้วน และจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องจักรใหม่

ง. สภาพแวดล้อม มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้เหมาะสม เมื่อมีการทิ้งของเสียที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำเสีย ก็จะมีการบำบัดก่อนแล้วจึงปล่อยออกไป หากพบว่าสภาพแวดล้อมมีความเสี่ยงที่จะเกิดอันตราย ก็จะเร่งปรับปรุงให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว

กลยุทธ์ในการส่งเสริมและคุ้มครองความปลอดภัยในด้านต่างๆ

ก. คน ทุกบริษัทต้องการให้คนงานในโรงงานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัย โดยการเปิดโอกาสให้คนงานทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารความปลอดภัย มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และเสนอแนวทางในการจัดการความปลอดภัย โดยจะมีรางวัลและค่าตอบแทนเป็นเครื่องจูงใจ มีการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ขึ้นในบริษัท เช่น การจัดสัปดาห์ความปลอดภัยในโรงงาน เป็นต้น

ข. เครื่องจักร ให้ความสำคัญตั้งแต่ขั้นตอนของการสั่งซื้อเครื่องจักร มีการกำหนดคุณสมบัติของเครื่องจักรโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานมากที่สุด ในการตรวจรับเครื่องจักรจะมีการตรวจเช็คสภาพและชิ้นส่วนอุปกรณ์ต่างๆ อย่างรอบคอบและระมัดระวังเพื่อให้สามารถแน่ใจได้ว่ามีความปลอดภัยก่อนที่จะนำมาใช้งานจริง ทำการบำรุงรักษาเครื่องจักรอย่างสม่ำเสมอ ตรวจเช็คสภาพความพร้อมของเครื่องจักรทุกครั้งทั้งก่อนและหลังการใช้งาน

ค. สภาพแวดล้อม มีการตรวจวัดความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมทั้งสภาพแวดล้อมภายในโรงงานและสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบโรงงานอย่างสม่ำเสมอ รับฟังความคิดเห็นจากคนงานในโรงงานและประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง เพื่อให้ทราบถึงสถานะความเสี่ยงหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อสภาพแวดล้อม แล้วนำข้อมูลมาทำการป้องกันและแก้ไข

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการเกิดอุบัติเหตุในที่ทำงานของแต่ละบริษัท

จากข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการเกิดอุบัติเหตุของแต่ละโรงงาน พบว่า ทุกโรงงานเคยมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในโรงงาน แต่โดยมากแล้วเป็นอุบัติเหตุที่ไม่ร้ายแรงมากนัก จะเป็นลักษณะของอุบัติเหตุเล็กๆ น้อยๆ ที่เกิดจากปัจจัย คือ ตัวของคนงานเองมากกว่าที่จะเป็นอุบัติเหตุที่เกิดจากปัจจัยด้านอื่น ซึ่งอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเหล่านั้น ไม่ได้สร้างความเสียหายให้กับบริษัทแต่อย่างใด

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการด้านความปลอดภัย ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการจัดการความปลอดภัย

ส่วนใหญ่ปัญหาและอุปสรรคที่แต่ละโรงงานประสบในการจัดการความปลอดภัยในโรงงานนั้นจะคล้ายคลึงกัน คือ จำนวนคนงานที่มีอยู่มาก ทำให้ยากต่อการให้ข้อมูล ความรู้ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัย ความเข้าใจที่ผิดของคนงานที่คิดว่าเรื่องการจัดการความปลอดภัยนั้นเป็นเรื่องที่ฝ่ายความปลอดภัยเป็นผู้ดูแล ไม่ใช่ธุระหน้าที่ของตนที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งนับว่าเป็นความเข้าใจที่ผิดอย่างมาก เพราะความจริงแล้ว การจัดการความปลอดภัยเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องให้ความร่วมมือร่วมใจกันจึงจะสำเร็จ ข้อจำกัดสำคัญอีกประการหนึ่งในการจัดการด้านความปลอดภัย คือ เรื่องของงบประมาณด้านความปลอดภัย ที่บริษัทได้รับจากสำนักงานใหญ่ ซึ่งบางครั้งเนื่องจากผู้บริหารยังไม่เข้าใจเรื่องของความปลอดภัยดีนัก จึงทำให้บางครั้งขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการจัดการต่างๆ

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า หากมองในภาพรวมของสถานประกอบการทั้งหมดในจังหวัดสมุทรสาครแล้ว ตัวเลขผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานในเขตจังหวัดสมุทรสาครในปี 2547 มีด้วยกันทั้งหมด 9,229 ราย และเพียงครึ่งปีแรกของปี 2548 (ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2548 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2548) มีทั้งหมดจำนวน 3,977 ราย (สำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน, 2548) ซึ่งจากตัวเลขเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ปัญหาด้านความปลอดภัยยังคงเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขและป้องกันอย่างเร่งด่วน

สำหรับสถานประกอบการอุตสาหกรรมทั้ง 4 แห่งที่ทำการศึกษารึ้นนี้ ถือได้ว่าเป็นสถานประกอบการที่มีการจัดการด้านความปลอดภัยในระดับที่ดีมาก เนื่องจากมีจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในแต่ละสถานประกอบการค่อนข้างน้อยมาก และเป็นอุบัติเหตุที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายมากนัก เช่นเดียวกับผลการศึกษาของพรเทพ จุฑาโรจน์ (2541) ซึ่งศึกษาเรื่อง การสูญเสียผลิตภาพอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุจากการทำงานในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ และพบว่า สถานประกอบการทั้ง 4 แห่งที่ทำการศึกษานั้นสามารถควบคุมอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงงานของตนได้ค่อนข้างดีมาก เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนอุบัติเหตุทั้งหมดภายในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

สถานประกอบการทั้ง 4 แห่งที่ศึกษาในครั้งนี้ต่างก็ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยภายในสถานประกอบการของตนกันอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านสภาพแวดล้อมของสถานประกอบการ คนงานหรือทรัพยากรบุคคล อุปกรณ์เครื่องจักร รวมไปถึงจนถึงสภาพแวดล้อมภายนอกสถานประกอบการด้วย เห็นได้จากทุกสถานประกอบการต่างก็มีนโยบายและแนวทางการปฏิบัติที่ค่อนข้างให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เหล่านี้ค่อนข้างมาก เริ่มตั้งแต่การจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยในที่ทำงานตามที่กฎหมายกำหนด การให้ความสำคัญกับการรับคนงานใหม่ การให้ความคุ้มครองและสวัสดิการต่างๆ แก่คนงาน การจัดการความปลอดภัยในโรงงาน การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ตลอดจนการส่งเสริมและคุ้มครองความปลอดภัยในโรงงาน โดยแต่ละบริษัทจะมุ่งเน้นที่การส่งเสริมการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมการสร้างความปลอดภัยในที่ทำงานมากกว่าการแก้ไขอุบัติเหตุ

หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการรับคนงานใหม่เข้ามาทำงานนั้น จะเห็นได้ว่านอกจากการทดสอบความรู้ความสามารถที่ใช้ในตำแหน่งงานนั้นๆ แล้ว สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่แต่ละสถานประกอบการใช้ในการทดสอบทักษะของคนงานใหม่คือ การวัดทัศนคติและความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำงานอย่างปลอดภัยด้วย ซึ่งคนงานใหม่นั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดอุบัติเหตุในการทำงานได้มากกว่า ดังนั้นการวัดทัศนคติและความรู้พื้นฐานดังกล่าวจะช่วยให้อุตสาหกรรมได้รับทราบถึงพื้นฐานความรู้ของคนงานแต่ละคนและจะได้เตรียมการป้องกันโดยการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่คนงานเหล่านั้น

ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป ซึ่งจากการศึกษาของบัณฑิต จารุเนตร (2546) พบว่า พนักงานที่มีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

การจัดสวัสดิการต่างๆ ที่เหมาะสมสำหรับคนงานก็ถือได้ว่าเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจที่สำคัญให้กับคนงานอย่างหนึ่ง และเป็นการแสดงให้เห็นถึงความจริงใจของบริษัทที่มีต่อคนงานเหล่านั้นด้วย

การจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานอย่างปลอดภัย การใช้อุปกรณ์เครื่องจักรอย่างถูกวิธีก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุในที่ทำงานให้น้อยที่สุดได้ ซึ่งสถานประกอบการต่างๆ ควรจะจัดฝึกอบรมให้กับคนงานทุกคน ไม่เฉพาะแต่คนงานใหม่เท่านั้น แต่ต้องรวมถึงคนงานที่มีการสับเปลี่ยนโยกย้ายตำแหน่ง และคนงานเก่าด้วย เพื่อมุ่งเน้นให้คนงานทุกคนเห็นถึงความสำคัญของการสร้างความปลอดภัยในที่ทำงาน ที่สำคัญที่สุดคือ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับคนงานทุกคนได้เข้าใจว่า การสร้างความปลอดภัยเป็นหน้าที่ที่ทุกคนในที่ทำงานต้องร่วมมือร่วมใจกัน ไม่ใช่หน้าที่ของผู้ใดหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การแจ้งให้คนงานได้รับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการความปลอดภัยจะเป็นแรงจูงใจที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกคนหันมาร่วมมือกันมากขึ้น จากการศึกษาของบัณฑิต จารุเนตร (2546) พบว่า ทัศนคติต่อการบริหารความปลอดภัยของพนักงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ประโยชน์การบริหารความปลอดภัยอย่างมีนัยสำคัญ

อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรต่างๆ ได้รับการบำรุง ดูแล รักษาให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ และใช้งานได้ดีอย่างสม่ำเสมอ มีการตรวจเช็คสภาพของอุปกรณ์และเครื่องจักรทั้งก่อนและหลังการใช้งานทุกครั้ง เมื่อพบข้อบกพร่องก็เร่งดำเนินการแก้ไขโดยช่างผู้เชี่ยวชาญทันที

การเตรียมความพร้อมในการรับมือกับอุบัติเหตุร้ายแรง เช่น อัคคีภัย สารเคมีรั่ว เป็นต้น ก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากเช่นกัน จากการศึกษาพบว่า ทุกบริษัทต่างก็มีแผนฉุกเฉินในการป้องกันภัย และมีการซักซ้อมให้กับคนงานทุกคน โดยมีทั้งทีมผู้เชี่ยวชาญภายในบริษัทและทีมผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเป็นผู้ซักซ้อมให้ด้วย ซึ่งจากการศึกษาของสุบงกช เครื่องคำ (2546) พบว่า การไม่มีการวางแผนฉุกเฉินและการวางแผนควบคุมอุบัติเหตุ ไม่มีการแจ้งนโยบายด้านความปลอดภัย และไม่มีการเผยแพร่ข่าวสารด้านความปลอดภัยแก่คนงานเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ

กลยุทธ์ในการจัดการด้านความปลอดภัยของแต่ละบริษัทนั้น จะมุ่งเน้นไปที่นโยบายการส่งเสริมให้คนงานทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการด้านความปลอดภัยของโรงงาน ทั้งในด้านการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการความปลอดภัยต่างๆ

ของบริษัท อาทิ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อมในการทำงาน คณะกรรมการ 5ส. นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยของบริษัท และร่วมเสนอแนะวิธีการต่างๆ ด้วย

จะเห็นได้ว่าใน โรงงานที่ประสบความสำเร็จในการจัดการด้านความปลอดภัยนี้ สิ่งสำคัญที่เหมือนกันคือ ผู้บริหารของแต่ละ โรงงานต่างก็ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวค่อนข้างมาก มีการกำหนดนโยบายที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการนำกิจกรรมด้านความปลอดภัยมาใช้หลายๆ กิจกรรมด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการจัดลำดับความสำคัญในที่ทำงาน การประกวดคำขวัญเกี่ยวกับความปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาของอรุณี สุนทรธา (2546) พบว่า นายจ้างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการบริหารงานด้านมาตรการความปลอดภัย เห็นได้จากการมีนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร ปีดประกาศให้เห็นชัดเจน และมีแผนงานด้านความปลอดภัยรวมถึงมีการจัดสรรงบประมาณในการจ้างเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพให้ปฏิบัติงานเต็มเวลา นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตามยังคงมีนายจ้างบางส่วนที่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

แนวทางในการจัดการความปลอดภัยในสถานประกอบการต่างๆ

จากปัญหาและอุปสรรคที่โรงงานของแต่ละบริษัทประสบในการจัดการความปลอดภัยนั้นสามารถแก้ไขได้โดยใช้แนวทางดังต่อไปนี้ คือ

(1) ปัญหาด้านคนงานมีจำนวนมากยากต่อการให้ข้อมูล ความรู้ และการประชาสัมพันธ์ต่างๆ นั้น สามารถแก้ปัญหาโดยการมอบหมายหน้าที่เหล่านี้ให้แก่หัวหน้าในแต่ละฝ่ายแต่ละแผนกเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกระจายข้อมูลได้อย่างทั่วถึง โดยบริษัทอาจจะต้องมีการกำหนดหน้าที่นี้เข้าไปในหน้าที่หลักของหัวหน้างาน และนำผลการปฏิบัติไปเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลงานด้วย

(2) ปัญหาความไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิดของคนงานที่คิดว่าการจัดการความปลอดภัยเป็นหน้าที่ที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะต้องรับผิดชอบนั้น สามารถแก้ไขได้โดยการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยอาจจะจัดให้มีการอบรม ชี้แจงให้เห็นถึงผลดีและผลเสียที่จะได้รับจากการจัดการความปลอดภัยในที่ทำงาน โดยมุ่งเน้นให้ทุกคนเข้าใจว่าเรื่องของความปลอดภัยเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติ และผลดีนั้นก็จะเกิดขึ้นกับตัวของผู้ที่ปฏิบัติเองด้วย

(3) ปัญหาข้อจำกัดด้านงบประมาณที่เกิดจากความไม่เข้าใจของฝ่ายบริหารสามารถแก้ไขได้โดยการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง อาจจะจัดให้มีการประชุมระหว่างคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน และจัดทำเป็นมติของที่ประชุมเสนอให้ผู้บริหารของบริษัทได้รับทราบ พร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสียที่บริษัทจะได้รับจากการจัดการความปลอดภัยในที่ทำงาน ซึ่งจะเกิดผลดีต่อบริษัทเป็นอย่างมาก กล่าวคือนอกจากจะป้องกันความสูญเสียของบริษัทแล้ว ยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับคนงาน ทำให้สามารถทำงานในหน้าที่ได้อย่างเต็มที่และภักดีต่อบริษัทมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัทต่อลูกค้าและสาธารณชนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการด้านความปลอดภัยของสถานประกอบการต่างๆ เพิ่มเติม ทั้งในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดอื่นๆ โดยเน้นศึกษาสถานประกอบการที่มีผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัยดีเด่น เพื่อจะได้กลยุทธ์และแนวทางในการบริหารจัดการความปลอดภัยที่ดีและประสบผลสำเร็จสำหรับเป็นตัวอย่างให้แก่สถานประกอบการอื่นๆ หรืออาจจะทำการศึกษาศาสนสถานประกอบการที่มีปัญหาด้านการจัดการความปลอดภัยควบคู่กันไปด้วย เพื่อจะได้เปรียบเทียบให้เห็นถึงข้อแตกต่างระหว่างสถานประกอบการที่มีการจัดการด้านความปลอดภัยที่ดีและสถานประกอบการที่มีการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยที่ไม่ดี เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้สถานประกอบการเหล่านั้นไม่สามารถที่จะจัดการด้านความปลอดภัยให้ประสบความสำเร็จได้

ทั้งนี้ในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะทำการศึกษาตั้งแต่ในส่วนของนโยบายของฝ่ายบริหารไปจนถึงการนำนโยบายเหล่านั้นไปปฏิบัติ และควรจะศึกษาถึงความพึงพอใจและความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหาร ฝ่ายหัวหน้างาน ฝ่ายปฏิบัติการ ซึ่งก็คือ คนงานหรือลูกจ้างในสถานประกอบการนั้นๆ รวมไปถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงด้วย เพื่อจะได้ข้อมูลที่ครบถ้วน เป็นกลาง และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป